

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

24. ČÍSLO / XXXII. ROČNÍK

24 Kč • 1,00 €

16. ČERVNA 2024

Z obsahu:

Úvod do ctností
Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 13. března 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Svatý Benno z Mišně
Libor Rösner
- strana 4 -

Povolání Dvanácti
Ct. Fulton J. Sheen
- strana 5 -

Svatý Tomáš More
- strana 9 -

**Co chce Bůh,
je to nejlepší**
- strana 11 -

**Modlitba
sv. Tomáše Mora**
- strana 12 -

Heřman Josef (36)
Wilhelm Hünermann
- strana 13 -

Johann Michael Rottmayr (1654–1730): Svatý Benno z Mišně

Svatý Tomáš More

V osobě slavného lorda kancléře Tomáše Mora (1478–1535), který všechny přitahoval ušlechtilostí své mysli a srdce a hlubokou lidskostí, se setkáváme s mužem mimořádně vznešeným a sympatickým. Spojovalo ho celoživotní přátelství s velkými básníky a umělci jeho doby, a největší učenci země – dvakrát starší než on – naplněni čistým obdivem sledovali přednášky tohoto génia, který pronikavou jasnožřivostí své mysli a úžasnou rychlostí vnímání vzbuzoval údiv. Thomas More (Tomáš More) jako křesťan odvážně vydával svědectví pravdě, a to ne až tehdy, když mu šlo o hlavu. Nikoliv. Křesťanské zásady formovaly jeho myšlení, řeč i konání již jako studenta, později jako soudce a pak jako nejbližšího spolupracovníka krále. Syn poctivého londýnského soudce Jana (Johna) Mora, mimořádně nadaný a inteligentní Tomáš, kráčel v otcových šlépějích. V roce 1501, když mu bylo pouhých 23 let, byl již právníkem a o tři roky později zasedal jako poslanec v parlamentu. Málokdo však věděl, že tento mladý muž žil čtyři roky u kartuziánů, kde si prohloubil teologické znalosti a svoji víru, takže po celý život zůstal velkým mužem modlitby a pokání. Zde se rozvinul rovněž jeho mimořádně vnímavý smysl pro spravedlnost, spojený s citlivým svě-

domím. Proto se bez ohledu na konkrétní osobu denně starostlivě ujímal nespočetných předkládaných právních sporů a často neúnavně pracoval i na případech, které byly celá desetiletí odloženy, dokud se přece jen jednoho dne nevyřešily, a to také jeho zásluhou. To všechno způsobilo, že si získal mezi lidmi velkou oblibu. Pověst o něm se rychle šířila a brzy se stal nejpopulárnějším mužem Anglie.

Delší čas pomýšlel na to, že se stane knězem či mnichem, ale po zralém uvážení se v roce 1504 oženil s Joanou Coltovou, která mu dala čtyři děti – tři děvčata a jednoho chlapce. Žel, po šesti šťastných letech manželství jeho manželka zemřela, a jelikož byly jeho děti ještě malé, 33letý zaneprázdňený politik se po několika týdnech oženil s Alicí Middletonovou, o sedm let starší vdovou. Ta se dětem stala dobrou druhou mámou a jako šikovná hospodyňka vedla rozlehlé panství v Chelsea, v přepychové části Londýna. Navzdory její rázné povaze Tomáš More svoji energickou manželku miloval „a prokazoval jí tolik laskavosti, jako by byla mladičkou ženou oslnivé krásy. Vedl ji svou laskavostí a dobrým slovem,“ napsal slavný humanista Erasmus Rotterdamský, jeho přítel. Právě díky příjemnému a přátelskému chování Tomáše Mora, snášenlivého a mírného pána domu, byl jejich ro-

„Humor mu byl otcem a duchaplný vtíp matkou,“ říkávalo se o Tomášovi Morovi, který si zachoval svoji neochvějnou veselost a vtíp až na popraviště. Sílu pro svoji hrdinskou nezlomnost a věrnost pravdě až po mučednickou smrt čerpal tento politik ze své dětské víry. První hodiny dne již od druhé hodiny ráno věnoval tichému rozhovoru s Bohem a studiu; v sedm hodin se denně zúčastňoval mše svaté, od níž ho nikdy nemohl odradit ani králův příkaz. A dokonce ani jako lord kancléř nevynechal sir Thomas příležitost sloužit jako kostelník či zpívat ve sboru ve farním kostele v Chelsea.

dinný život harmonický, přímo radostný. Sir Thomas dbal na to, aby se také jeho dcerám dostalo solidního vzdělání, takže na svou dobu měly rozhovory u stolu neobvykle vysokou intelektuální úroveň. Jeho krásný dům byl otevřený pro venkovany z okolí, jakož i pro nejvýznamnější muže té doby; mezi hosty, kteří byli vždy vítáni, patřili např. německý malíř Holbein či biskup svatého života Jan (John) Fisher z Rochesteru. Doma v rodině se pěstovala hudba a kromě galerie a knihovny se zde nacházela především domácí kaple, v níž se rodina spolu se služebnictvem denně scházela na večerní pobožnost.

Ano, Bůh měl v domě Tomáše Mora své pevné místo. U stolu se, samozřejmě, vždy pomodlili a četl se také úryvek z Pisma svatého. Ačkoliv byl Tomáš More ve všem nenáročný a nanejvýš skromný, vážený soudce si občas dopřál radost nakrmit zvířata ve své zoo: ptáky, opice, lišky, bobry a lasičky. Mnohem důležitější

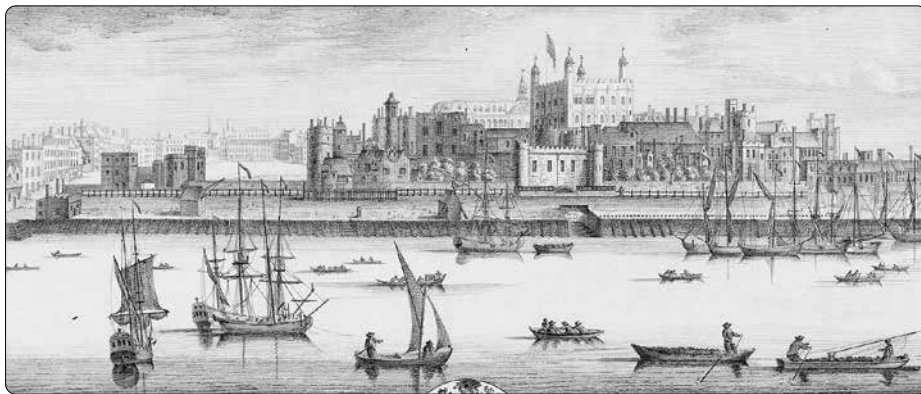

Sir Thomas More v kruhu své rodiny

a cennější však pro něho byla péče o nemocné chudé v hospici, který dal postavit na svém pozemku. Z vlastní kapsy velkoryse sytil stovky lidí v nouzi v době hladomoru a své pracovníky na poli nepropustil dokonce ani tehdy, když nebyl dostatek práce. Ve své bezmezné dobrovolnosti se v noci často potuloval ulicemi Londýna, aby diskrétně a s povzbudivými slovy rozdával almužny ubožákům.

Ve službě krále

Král Jindřich VIII. si přál, aby tento neobyčejně vzdělaný muž, odborník na právo a šikovný zprostředkovatel stál po jeho boku při všech vládních záležitostech. Král, jenž byl po své korunovaci v roce 1509 zpočátku považován za věrného katolíka a od papeže dokonce dostal titul *obránce víry* (defensor fidei), pověřil Tomáše Mora úřadem královského vyslance, jmenoval ho pokladníkem, osobním poradcem a potom na tři roky lordem kancléřem Anglie, což byl nejvyšší úřad po králi. More, který nevyhledával ani pocty, jež mu byly uděleny, ani kariéru, vyznává: „Každý ví, že jsem nerad chodil na dvůr, a král si mě proto často dobíral.“

Rytina vězení Tower of London v roce 1737 od Samuela a Nathaniela Buckových

Jako nejvyšší soudce země byl ideálem státníka: nepodplatitelný, nebojácný, čestný, pohotový, spravedlivý a zároveň přívětivý a vtipný. Všech těchto vlastností si na Tomášovi, svém příteli, vážil také král, který ho zahrnoval tituly, hodnostmi a pozemky. Na druhé straně More, který se nikdy nenechal oslepit slávou a leskem, jako zkušený znalec lidí viděl slabý charakter svého krále, jeho sobectví a lehkovážnost. Proto svému zeti Roperovi bez jakýchkoliv iluzí řekl: „*Děkuji Bohu, protože... král žádnou jinou osobu v zemi nevyznamenává tak jako mne. Navzdory tomu nemám důvod*

být na to hrdý, protože kdyby moje hlava přinesla králi francouzskou pevnost, ještě dnes by se musela odkutálet.“

Celému království hrozilo neštěstí, protože nemírnost Jindřicha VIII. neustále rostla a on se v nespoutané vášni vrhl od jedné ženy ke druhé, až se zamiloval do dvorní dámy Anny Boleynové. Ta obratně vzbuzovala královou touhu, ale odmítala podlehnout jeho vášnivému dvoření, pokud ji neudělá královnou. V cestě však stálo Jindřichovo dlouholeté manželství s královnou Kateřinou Aragonskou a Jindřich se ho nyní snažil všemi prostředky anulovat. Zpočátku doufal, že jeho věrný lord kancléř najde řešení rozvodové otázky, ale brzy si musel uvědomit, že jeho podporu nezíská. Ano, Tomáš More se ho dokonce naléhavě snažil odradit od jeho úmyslu požádat v Římě o papežské prohlášení neplatnosti manželství, ale u zklamaného krále padaly všechny rady na neúrodnou půdu. Když se Jindřich VIII. v roce 1531 – po papežově (Klement VII.) zamítnutí anulovat jeho právoplatné manželství s Kateřinou – prohlásil za hlavu anglické církve, aby prosadil své manželské plány, nastal v roce 1532 rozkol s Římem. Po dvanácti letech věrné služby se 54letý lord kancléř Tomáš More vzdal úřadu, aby nemusel sloužit králi, který neuposlechl Svatý stolec. Sir Tomáš More přišel z ničeho nic o veškeré příjmy a jeho rodina zchudla. Museli propustit služebnictvo a šetřit tak výrazně, že pro nedostatek paliva dokonce topili kapradinami.

Otec More však neztrácel důvěru a odvázně řekl svým drahým: „*Pokud to jinak nepůjde, každý z nás si vezme žebráckou mošnu, u dveří zazpívá Salve Regina a bude doufat, že nám dobří lidé z milosrdenství*

Jindřich VIII. se uchází o ruku Anny Boleynové

Co chce Bůh, je to nejlepší

dají almužnu; tak můžeme všichni zůstat spolu a společně se radovat.“ Svoji manželku a děti připravoval na těžší časy, vyprávěl jim o nebi, o mučednících a o tom, „jak blažené je snášet odnětí majetku, vězení, ztrátu půdy a života z lásky k Bohu“.

Navzdory Svatému stolci prohlásil v roce 1533 zkorumpovaný arcibiskup Cranmer manželství Jindřicha VIII. s Annou Boleynovou za právoplatné, Anna byla korunována a Jindřich VIII. si od té doby nárokoval hodnost a veškerou pravomoc vyhrazenou papeži. Na tento neblahý církevní rozkol musel každý poddaný složit přísahu a většina se ze strachu podřídila. Mnozí věřící, mezi nimi kněží a řeholníci, se však odvážně vzepřeli a za svoji věrnost Římu zaplatili vězením a krví. Mezi nimi na prvním místě nekompromisní svatý biskup Jan Fisher (1469–1535), který jako jediný pastýř proti rozkolu veřejně a odvážně vystoupil, protože byl uvržen do Toweru, pověstného londýnského vězení.

Dne 13. dubna 1534 přišla řada i na Tomáše Mora. V tento osudný den – jako vždy před velkými událostmi – se Tomáš More co nejlépe připravil svatou zpovědí, mší svatou a svatým přijímáním, aby mohl klidně a jasně vysvětlit novému lordu kancléři a arcibiskupovi z Canterbury, že nemůže složit přísahu proti svému svědomí, protože by tím riskoval ztrátu spásy vlastní duše. Několik dnů poté napsal svým příbuzným z Toweru, kam ho rozhněvaný král rovněž dal zavřít: „Napadali mě pro moji tvrdohlavost... Na to jsem jim odpověděl: »Kdyby na mé straně nebyl nikdo kromě mne samého a na druhé straně celý parlament... pak mám... namísto jednoho biskupa na vaší straně stovky svatých, kteří smýšlejí jako já.“

Předtucha smrti

Vězení spojené s hladem, zimou a vlhkostí se podepsalo na zdraví Tomáše Mora, ale on to vnímal jako Bohem danou příležitost prohloubit svůj život modlitby, „hledět jen na Boha“ a svoji mysl s láskou nasměrovat k utrpení Krista. Při jedné návštěvě přiznal své milované dceři Margaret, která zdědila jeho brilantní um a ostrovtip a dobře znala jeho duši: „Ti, co mě uvěznili, jsou toho názoru, že mi způsobili velký žal. Ujišťuji tě však svojí vírou... že dobrotivý Bůh zde ze mne dělá... svoje upřed-

Svatý Tomáš Morus, lord kancléř v Anglii, byl obžalován, že porušil přísahu Jindřicha VIII., který anglickou církev odtrhl od Říma, a v roce 1535 byl popraven. Z vězení napsal své dceři Margaretě Roperové tyto řádky:

„Moje milá Margareto, nesmím ztratit důvěru v Boha. Přesto cítím, že by mě mohl přemoci strach. Chci si připomenout, že svatý Petr se kvůli své malé víře při náporu větru začal potápět, a chtěl bych to udělat jako on: Chci se obrátit ke Kristu a prosit ho o pomoc. Tak doufám, že mi podá ruku, zachytí mě a nedá mi zahynout.

A když to on dopustí, abych se tak zachoval, jak to učinil Petr, abych úplně padl a odpřisáhl (nás Pán kéž by mě pro své milosrdné utrpení toho uchrá-

nil – takový pád mi uškodí více, než aby mi přinesl nějakou výhodu). Když to tedy on dopustí, abych padl, pak doufám, že na mě, jako na Petra, pohlédne pohledem plným milosrdenství a zase mě napřímí, abych se zase znovu přiznal k pravdě a osvobodil svoje svědomí. Také doufám, že mi dá odvážně snášet potrestání a potupu takového popření.

Zkrátka, moje milá Margareto, jsem si absolutně jistý, že mě Bůh neopustí, když nezhřeším. Plný naděje se mu chci svěřit... Buď tedy dobré myslí, moje milá dcero, nedej se vyvést z míry tím, co se mi může stát na tomto světě. Nic se nemůže stát, aniž by to Bůh chtěl. A všechno, co on chce, i když by se nám to mohlo zdát zlé, je skutečně to nejlepší.“

Zdroj: Archiv Světla, přeložil -mp-

nostňované dítě. Bere mě na kolena a laská mě.“ Jeho manželka Alice mu však dělala vážné výčitky: „Ale pane More, dívím se, že... si chcete takto hrát na blázna, ležet tady v tomto páchnoucím vězení a být spokojený... mezi myšmi a potkany... přičemž byste mohl být venku na svobodě, kdybyste jen chtěl udělat to, co udělali všichni biskupové a učenci království.“

Stejně ho zpracovávali i lordi z parlamentu: sliby a hrozbami. More však zůstal pevný, ačkoliv se bál a také přiznal: „Znám jen málo takových, kteří mají tak ustrašené srdce jako já.“ A své dceři Mar-

garet se svěřil: „V mnoha bezesných nocích... jsem si představoval, jaké nebezpečí mi hrozí... tehdy mé srdce velmi ztěžklo. A přece děkuji svému Pánu za to, že jsem nikdy nepomyslel na změnu svého postoje, ani kdyby se stalo to nejhorší, co mi našepťával můj strach.“

Obával se, že ho mučením budou chtít přinutit složit přísahu, ale jeho víra mu pravila: „Bůh mě bez vlastního zavinění neopustí... Pevně důvěřuji, že jeho milosrdenství zachrání moji ubohou duši a dá mi účast na své lásce... Nic se nemůže stát bez Boží vůle.“

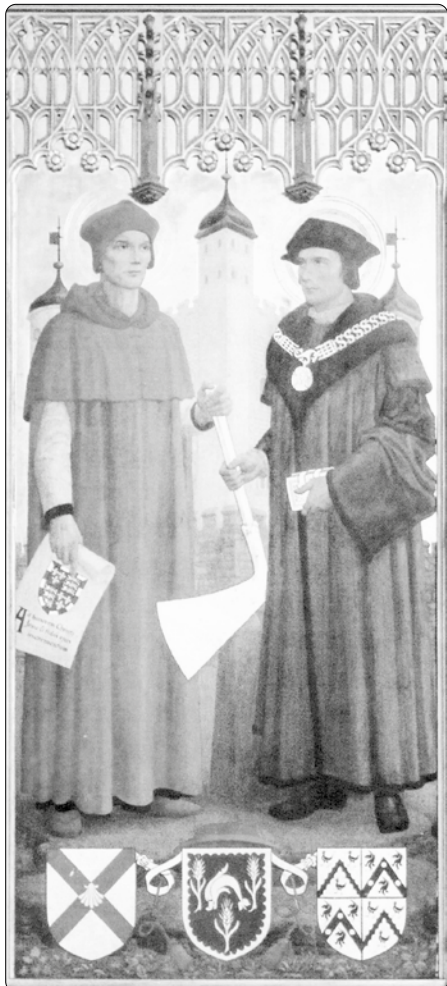
Dne 22. června 1535 byl sťat staříčkový biskup Jan Fisher, jemuž krátce předtím papež udělil hodnost kardinála. Několik dní poté byl z vlastizrady obviněn i jeho přítel Tomáš More, nejschopnější právník v Anglii, a to jen na základě podplacené výpovědi falešného svědka. More řekl: „Nikomu neublížuji, nic zlého neříkám, nic špatného si nemyslím, všem přeji jen dobro. A pokud to nestačí k tomu, aby člověk zůstal naživu, pak popravdě ani netoužím dále žít... Kéž by dal Bůh, aby moje smrt přinesla králi dobro.“

Dne 6. července 1535 odvedli 57letého Tomáše Mora na popraviště Tower Hill. Zůstal klidný až do konce, takže velitel Toweru později se slzami v očích vyznal: „Moje srdce bylo tak slabé a jeho tak silné, že on dodával útěchu mně.“ Zcela zesláblému v důsledku 15měsíčního věznění

Rozloučení Tomáše Mora s dcerou Margaret

mu museli pomáhat vystoupit na popraviště, přičemž on ještě žertoval: „*Dolů už sejdu sám.*“ Objal kata a povzbuzoval ho: „*Hlavu vzhůru, člověče! Vzchop se a neboj se vykonat svoji povinnost. Mám krátký krk, takže dávej pozor!*“ Na popravicím špaluku si odsouzený na smrt ještě pečlivě odhrnul bokem bradku a vtipně poznamenal:

Svatí Jan Fisher a Tomáš More

„*Aspoň ta nespáchala velezradu.*“ Poslední slova, která Tomáš More před popravou řekl: „*Umírám jako věrný služebník krále, ale na prvním místě služebník Boží,*“ byla za několik dní známa po celé Evropě. Jeho hlavu, podobně jako hlavu jeho společníka v utrpení, biskupa Jana Fishera, narazili na kůl a několik dní byla vystavena na mostě London Bridge. V roce 1935, přesně 400 let po jejich mučednické smrti za jednotu církve a primát papeže, se za papeže Pia XI. uskutečnilo společné svatořečení obou velkých mužů Anglie.

*Z Vítězstvo Srdca 152/2023
přeložil a upravil -dd-*

Modlitba sv. Tomáše Mora

Dej mi milost, dobrý Pane:

1. považovat svět za nic,
2. zakotvit svou duši v Tobě,
3. nenechat se unést lidským míněním,
4. být spokojený v osamění,
5. netoužit po světské společnosti,
6. postupně úplně odhodit svět,
7. osvobodit svého ducha od veškeré zbytečné námahy,
8. netoužit po prázdném tlachání o světských věcech,
9. nenávidět fámy o světských maličkostech,
10. radostně přemýšlet o Bohu,
11. pokorně jej prosit o pomoc,
12. opírat se o Boží útěchu,
13. aktivně jej milovat,
14. znát svou vlastní nehodnost a ubohost,
15. stát se člověkem pokorného a mírného srdce pod mocnou rukou Boží,
16. litovat svých dřívějších hříchů,
17. klidně snášet utrpení jako očistu za ně,
18. radostně vytrpět svůj pozemský očistec,
19. utrpení přijímat s radostí,
20. kráčet malými cestičkami vedoucími k životu,
21. nést kříž s Kristem,
22. pamatovat na úplný konec,
23. vždy mít před očima svou smrt, která neustále obchází kolem mne,

24. nezacházet se smrtí jako s cizincem,
25. přemýšlet a uvažovat o věčném ohni pekelném,
26. modlit se za odpuštění, dříve než přijde Soudce,
27. vždy mít na mysli Pašije, kdy Kristus trpěl pro mne,
28. za jeho dobrotu mu neustále děkovat,
29. vykoupit čas, který jsem ztratil,
30. vytrhnout se z marného snění,
31. vyhnout se prchavému veselí a hloupé radosti,
32. odbourat věci, které mne příliš rozptylují,
33. ztrátu pozemských statků, přátel, svobody, života a všeho považovat za nic vůči tomu, co získám v Kristu,
34. považovat své největší nepřátele za své největší přátele, protože Josefovi bratři mu nikdy neučinili tolik dobrého svou láskou a srdečností, jako svou zlomyslností a nenávisť,
35. aby mé city byly více přející každému člověku než pokladny všech princů a králů, křesťanských i pohanských, i kdyby byly shromážděny a navršeny na jednu hromadu.

*Originál: revue „Moreana“
asociace „Amici Thomae Mori“
při katolické univerzitě
v Angers ve Francii*

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

A proto stůj co stůj usilujeme o to, abychom se mu líbili, ať už v domově zůstáváme, nebo se z domova odebíráme. My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplatu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného.

Evangelium - Mk 4,26-34

Ježíš řekl zástupu: „Boží království je podobné člověku, který zaseje do země semeno; ať spí nebo je vzhůru, ve dne i v noci, semeno klíčí a roste, on ani neví jak. Země sama od sebe přináší plody: napřed stéblo, potom klas, pak zralé zrno v klasu. Když pak se

ukáže zralý plod, hned člověk vezme srp, protože nastaly žně.“

Řekl také: „K čemu přirovnáme Boží království nebo jakým podobenstvím ho znázorníme? Je jako hořčičné zrnko: Když se zasévá do země, je menší než všechna semena na zemi, ale když je zaseto, vzejde a přerůstá všechny jiné zahradní rostliny; vyžene tak velké větve, že ptáci mohou hnízdit v jeho stínu.“

Mnoha takovými podobenstvími jim hlásal (Boží) slovo, jak to mohli pochopit. Bez podobenství k nim nemluvil. Když však byl se svými učedníky sám, všechno vysvětloval.

K ZAMYŠLENÍ

PLANÉ NÁŘKY ZAKÁZÁNY
Salvo Noè • Z italských přeložila
Kateřina Lachmanová • Předmluva
papež František

Bestseller italského psychologa a kouče oslovuje zlozvyk, z něhož se stal poslední dobou „národní sport“: v planém nařikání či nadávání na lidi a na poměry ve společnosti marníme spoustu energie, která by se dala využít mnohem konstruktivněji. A má-li „mentalitu obětí“ člověk ve vedoucím postavení, tím hůře: místo aby motivoval druhé a dodával jim odvalu a naději, vytváří kolem sebe napětí. Salvo Noè přednáší především ve firmách a různých organizacích, ale záhy zjistíme, že v oboru „planých nářků“ potřebujeme zásadní změnu smýšlení a chování i v prostředí církve.

Paulínky • Brož., 125x205 mm, 192 stran, 259 Kč

ně pro mladé, oslovuje a zasahuje i ty, kteří jsou – bez ohledu na věk – mladí svojí vnímavostí a radostí z toho, co je nám Stvořitelem svěřeno.

Nakladatelství KAZDA, s. r. o.
Váz., 118x155 mm, 80 stran, 249 Kč

K PROHLoubENÍ DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

ZTRACENÉ SLOVO Z VYSOČINY
Pavel Sandtner • Doslov Miloš Doležal

Několik kázání katolického kněze, která mohou pomoci nahlédnout na životní události z perspektivy Bible. Boží slovo má moc proměnit náš život...

Stará škola
Brož., 115x165 mm, 112 stran, 200 Kč

BŮH PROMĚŇUJE NÁŠ ŽIVOT

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ
Miloslav Nevrlý • Ilustrace Ann Therese Kelly • Redakce Pavel Eliáš

Miloslav Nevrlý, povoláním přírodovědec, se vyznává ze své celoživotní inspirace modlitbou sv. Františka. Text, psaný původ-

SMĚJEME SE...

SLUŠÍ MI TENTO LIST, ADAME (1)
Ladislav Jílek

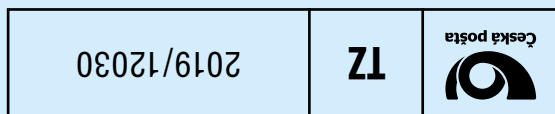
Víra a humor patří k sobě. Tato sbírka českého spisovatele a humoristy to dokonale potvrzuje. Říká se, že smích léčí – tak proč nesáhnout v případě potřeby po této kapesní brožurce?

Iva Pospíšilová - Cesta
Brož., A6, 88 stran, 89 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertní týdeník Světlo – tel./fax 585 222 803
 Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

Matrice cyrilometodějská s. r. o.
 Dolní nám. 24
 779 00 Olomouc